

**Урок 3. Що таке
історичний час і як його
вимірювати**

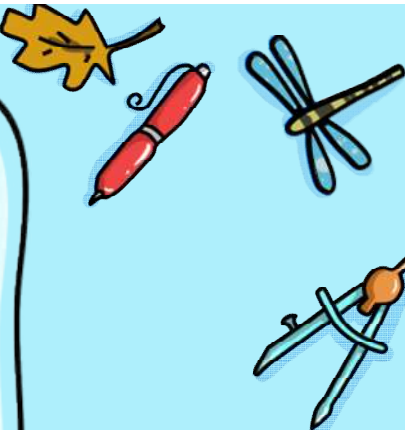

Що таке хронологія

Розвиток історичної науки є неможливим без визначення часу, коли відбувалася певна подія.

Досліджуючи минувшину, завжди
відповідаєш на запитання:
коли спалася та чи інша подія?

Дізнатися про це дозволяє
хронологія — наука про час.

Основою цієї науки є конкретні дати.

Дата — це точний час певної події.

ОТЖЕ, «ХРОНОЛОГІЯ» - це

наука про історичні події в їх часовій
послідовності, що вивчає
способи обчислення істо-
ричного часу.

Механічний
годинник

Як у різні часи люди
вимірювали час?

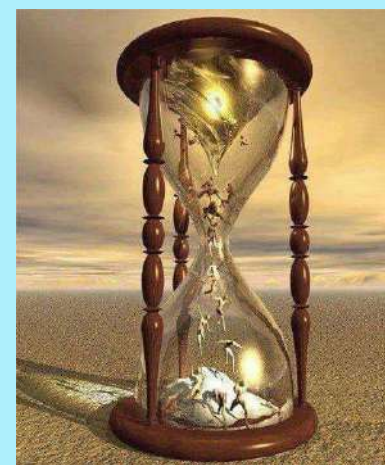
Годинник-
півень

Сонячний годинник

Водяний
годинник

Тісочний
годинник

Одиниці часу:

1хв= 60 с

1доба= 24 год

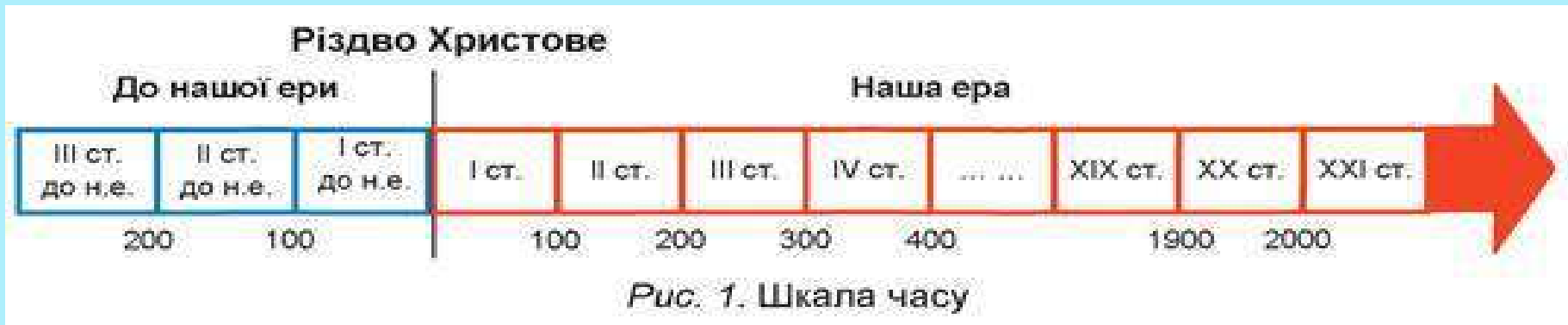
1год= 60 хв

1місяць= 30 діб;(лютий-28 або 29 діб)

1рік=12 місяців (або 365 або 366 діб)

1століття=100 років

Хронологічна послідовність — це наступність подій рік за роком, століття за століттям: від тих, що відбулися раніше, до тих, що сталися пізніше. Наприклад, коли почалося будівництво пірамід у давньому Єгипті і коли воно закінчилося, що відбувалося напередодні і після його завершення.

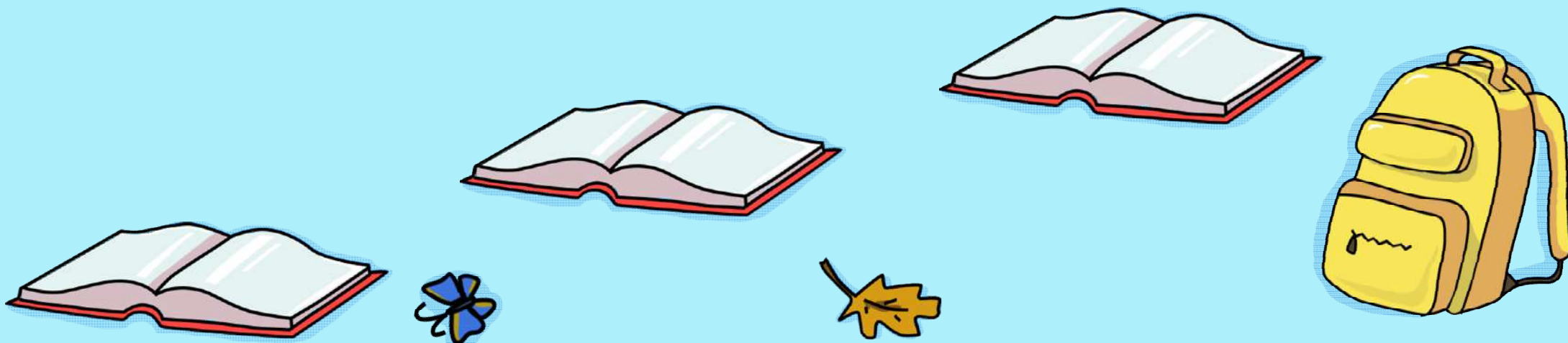

Історики встановлюють також *синхронність* — одночасність перебігу подій, тобто визначають, які історичні події відбувалися в один і той самий час.

Використовуй інструменти дослідження

Установлюючи послідовність, тривалість і синхронність подій, став запитання для визначення:

- 1) послідовності: «Що було раніше або пізніше?»;
- 2) тривалості: «Коли?» та «Як довго?»;
- 3) синхронності: «Що відбувалося в один і той самий час?».

Історія є безперервним перебігом подій і змін у житті людей, спільнот, суспільства в хронологічній послідовності. Досліджуючи європейську історію, учні виокремили кілька хронологічно послідовних відрізків часу — періодів її розвитку: первісність, античність, середні віки, новий час. Це дає змогу вивчати кожен період окремо і зіставляти їх між собою.

Період — певний проміжок історичного часу.

Ти вивчатимеш історію кожного з цих періодів, подорожуючи з минулого в майбутнє протягом кількох наступних початкових років.

Стародавня історія	⇒	Середньовічна історія	⇒	Нова історія	⇒	Новітня історія
6 клас		7 клас		8–9 класи		10–11 класи
Близько 1 млн років тому — IV ст.		V — кінець XV ст.		XVI–XIX ст.		XX — початок XXI ст.

Періодизація історії — це умовний поділ історії на хронологічні періоди, що здійснюється істориками. Є кілька періодизацій історії: загальна, історична, антропологічна та інші. Ми ознайомимося з історичною та археологічною періодизацією.

Періодизація історії людства — умовний поділ історії людства на певні хронологічні періоди. Періодизація є одним зі способів упорядкування історії.

Як люди вимірюють час

СТРІЧКА ЧАСУ

Початок нашої ери
(Різдво Христове)

0 Наша ера

До нашої ери

V ст. VI ст. III ст. II ст. I ст.

I ст. II ст. III ст. VI ст. V ст. ...XIX ст. XX ст. XXI ст.

Учені домовилися вважати за початок часу в історії – Різдво Христове, від цієї дати почали лічити роки нашої історії. Час, що минув до народження Ісуса, називається “до нашої ери” (або “до Різдва Христового”)

Працюємо з роками і століттями

1–100 рр.	801–900 рр.	901–1000 рр.	1001–1100 рр.	1101–1200 рр.	1201–1300 рр.	1901–2000 рр.
1 ст.	9 ст.	10 ст.	11 ст.	12 ст.	13 ст.	20 ст.
2100–2001 рр. до н. е.	2000–1901 рр. до н. е.	1900–1801 рр. до н. е.	1100–1001 рр. до н. е.	1000–901 рр. до н. е.	900–801 рр. до н. е.	100–1 рр. до н. е.
21 ст. до н. е.	20 ст. до н. е.	19 ст. до н. е.	11 ст. до н. е.	10 ст. до н. е.	9 ст. до н. е.	1 ст. до н. е.

Система запису чисел в Давньому Римі

В римській нумерації 7 цифр позначаються буквами:

Римська цифра	I	V	X	L	C	D	M
Число, яке воно позначає	1	5	10	50	100	500	1000

Інші числа записуються комбінацією цих знаків

II⁻¹, II⁻², III⁻³,
IV⁻⁴, V⁻⁵, VI⁻⁶, VII⁻⁷, VIII⁻⁸,
IX⁻⁹, X⁻¹⁰, XI⁻¹¹.

Римська цифра	I	V	X
Число, яке воно позначає	1	5	10

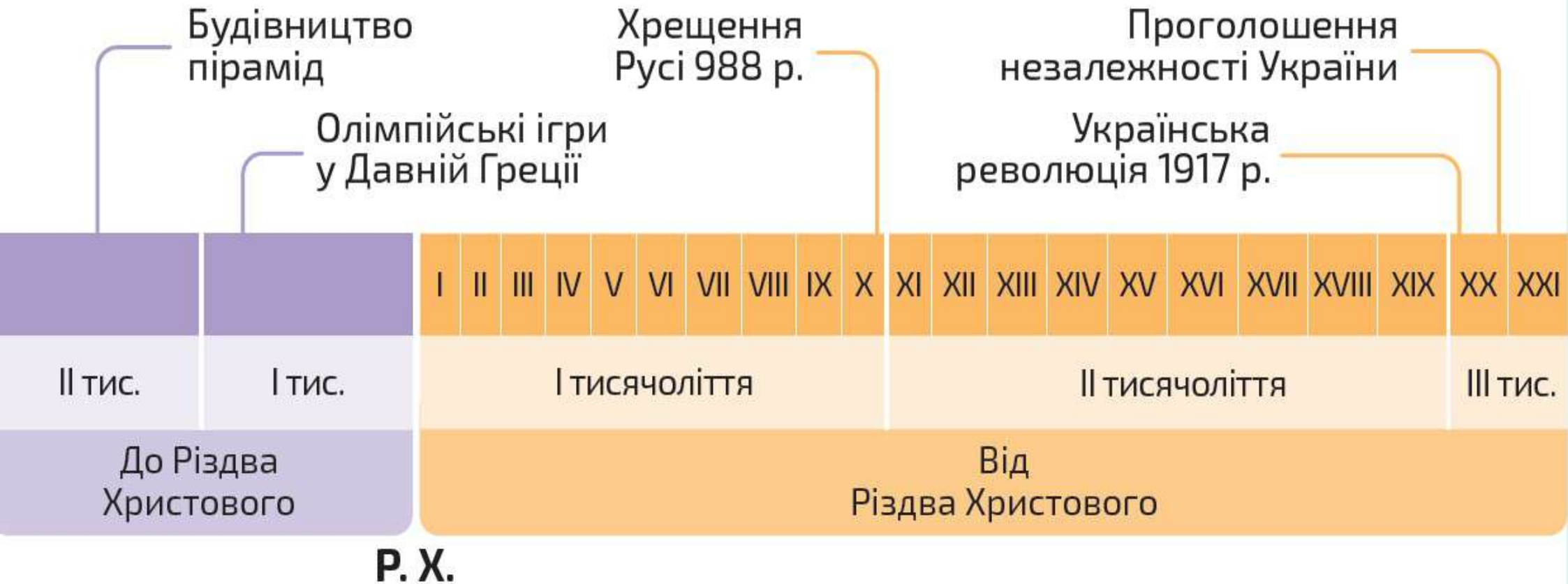

Як установити послідовність подій
за допомогою лінії часу

Досліди

Назви століття і тисячоліття позначених на лінії часу подій. Які є особливості відліку часу на відрізок до Р. Х.?

Правило №1

**Якщо треба визначити скільки років
відділяє одну подію від іншої В ОДНІЙ ЕРІ
потрібно від більшої дати відняти меншу**

Правило №2

**Якщо треба визначити скільки років
відділяє одну подію від іншої В РІЗНИХ
ЕРАХ потрібно додати дві дати**

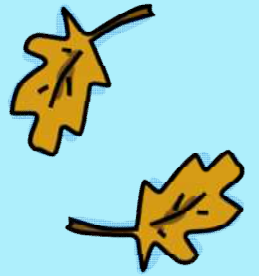
Памятка «Як розв'язувати хронологічні задачі».

1. Накресліть «лінію часу – пряму лінію, поділіть її рисочками на рівні відрізки, що означає певну кількість років.
2. На початку лінії поставте більшу та чіткішу риску – початок відліку, а наприкінці стрілочку, що символізує рух часу.
3. Для орієнтації в часі поставте рік, у якому живемо.
4. Якщо для розв'язання хронологічної задачі вам не потрібно позначати однакові проміжки часу (століття або тисячоліття), то перервіть лінію пунктиром.
5. На лінії часу запишіть умови завдання.
6. Поряд з лінією виконайте обчислення й запишіть стислу відповідь до завдання.

Часові задачки

1. Місто Рим виникло в 753 році до н. е. Скільки років від цієї події до наших днів минуло?
2. Перші Олімпійські ігри відбулися в 776 році до н. е. Скільки років від цієї події до наших днів минуло?
3. I Пунічна війна розпочалася в 264 році до н. е., а закінчилася перемогою Риму над Карфагеном у 241 році до н. е. Скільки років тривала I Пунічна війна?
4. В 988 р. Володимир Великий хрестив Русь. Скільки років тому сталася ця подія?.

Домашнє завдання:
прочитати параграф 3

